

Załącznik do uchwały Nr XXV/180/2026
Rady Powiatu w Białej Podlaskiej
z dnia 25 maja 2026r.

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2026-2030**

BIAŁA PODLASKA, 2026r.

**Opracowanie: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białej
Podlaskiej**

Spis treści:

Wstęp.....	3
1. Podsumowanie realizacji założeń programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2021-2025.....	5
2. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej.....	7
3. Podstawy prawne Programu.....	14
4. Zadania ustawowe.....	15
5. Identyfikacja kluczowych problemów w Powiecie Białskim.....	17
6. Analiza zjawiska przemocy domowej w Powiecie Białskim.....	20
a) Osoby zgłaszające się z problemem przemocy.....	22
b) Najczęstszy rodzaj zgłaszanych spraw.....	23
c) Procedura Niebieskiej Karty.....	24
7. Zasoby instytucjonalne Powiatu.....	25
8. Cele realizacji programu.....	30
9. Założenia Programu.....	33
10. Źródła finansowania.....	34
11. Miejsce i czas realizacji.....	34
12. Beneficjenci Programu.....	34
13. Wskaźniki, monitoring i ewaluacja Programu.....	34

WSTĘP

Opracowanie powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej jest wykonaniem nałożonego na powiat obowiązku wynikającego z art. 6 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Program określa kompleksowe działania skierowane zarówno na profilaktykę przeciwdziałania przemocy, jak również na ochronę osób doznających przemocy i edukację osób stosujących przemoc domową.

Zaplanowane w programie działania są kontynuacją szeregu czynności, które podjęto w ramach realizacji wcześniej uchwalonego „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2021-2025”.

Obecny program określa cztery zakresy podstawowych działań skierowanych do różnych grup odbiorców:

1. Uprzedzające: informacyjne, edukacyjne, kierowane do ogółu Powiatu Bialskiego, a także do osób pracujących z osobami stosującymi przemoc domową i osobami doświadczającymi przemocy domowej;
2. Interwencyjne: opiekuńcze i terapeutyczne, kierowane do osób doświadczających przemocy domowej oraz izolujące i pouczające, kierowane do osób stosujących przemoc domową;
3. Wspierające: terapeutyczne, psychologiczne, pedagogiczne, kierowane do osób doznających przemocy domowej;
4. Korekcyjno – edukacyjne, kierowane do osób stosujących przemoc domową.

Zadaniem Programu jest inicjowanie działań mających na celu podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy, a także zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, realizację programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych i programu psychologiczno-terapeutycznego wobec osób stosujących przemoc domową. Ponadto istotne jest upowszechnienie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom doznającym przemocy tkniętym przemocą, jak i tę przemoc stosującym.

Zaplanowane działania są spójne z wyznaczonymi kierunkami w dokumentach strategicznych zarówno krajowych, unijnych jak i Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania

Przemocy Domowej na lata 2026-2030 oraz Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Bialskiego na lata 2023-2031.

W Programie znajdziemy m.in.

1. Zasady działania Programu
2. Diagnozę obszaru objętego Programem
3. Identyfikację kluczowych problemów
4. Cele i priorytety programu
5. Wskaźniki realizacji programu
6. Beneficjentów programu
7. Ewaluację i monitoring
8. Spodziewane efekty realizacji programu
9. Źródła finansowania

Program oparty jest na następujących zasadach:

1. wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych, a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnym następstwom,
2. jawności działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby, szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich prawa do wychowywania się w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

1. PODSUMOWANIE REALIZACJI ZAŁOŻEŃ PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W LATACH 2021-2025

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białej Podlaskiej od wielu lat podejmuje działania interwencyjne, edukacyjne mające na celu wzrost motywacji instytucji pomocowych i innych organizacji do wspólnego działania na rzecz ofiar przemocy. Dzięki rokrocznie wdrażanym działaniom wzrasta jakość usług oferowanych osobom doświadczającym przemocy domowej.

PCPR w Białej Podlaskiej prowadziło działania profilaktyczne i zapobiegawcze występowaniu przemocy. Dane zebrane w niniejszym opracowaniu wskazują na potrzebę udzielania dalszej pomocy wszystkim osobom uwikłanym w przemoc domową.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie współpracowało z Komendą Miejską Policji w Białej Podlaskiej (KMP), Ośrodkami Pomocy Społecznej (OPS), Miejskimi i Gminnymi Komisjami Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (KRPA), Sądami Rejonowymi (SR), Zespołami Kuratorów Sadowych w Białej Podlaskiej i Radzynie Podlaskim, a także szkołami, Poradniami Psychologiczno – Pedagogicznymi w Białej Podlaskiej, Międzyrzecu Podlaskim i Wisznicach.

Z konsultacji psychologicznych, pedagogicznych i prawnych świadczonych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białej Podlaskiej może skorzystać każdy, kto doświadcza różnego rodzaju problemów i szuka porady oraz specjalistycznej pomocy. Ponadto na konsultacje kierowane są osoby, które doświadczają przemocy domowej, osoby mające trudności wychowawcze, rodzinne czy osobiste.

W 2023r. ze specjalistycznego poradnictwa skorzystało 81 osób, w kolejnym roku liczba ta była niższa – 51 osób, a w 2025 roku były to 62 osoby. Powyższe dane wskazują, iż nadal osoby widzą potrzebę korzystania ze specjalistycznego wsparcia. Niniejsze dane zostały zestawione w Tabeli 1.

Tabela nr.1. Liczba osób korzystających z wsparcia w latach 2023-2025.

LICZBA OSÓB/ROK	2023	2024	2025
PCPR	31	20	32
Bona Fides (2023r.)	50	31	30
Caritas (2024-2025r.)			
Razem	81	51	62

Źródło: opracowanie własne PCPR w Białej Podlaskiej.

Powyższe dane dowodzą, że nadal potrzebne są bezpłatne usługi w zakresie specjalistycznego poradnictwa.

Osoby zgłaszające przemoc domową skorzystały z pomocy w zakresie m.in.:

- a) edukacji na temat przemocy domowej,
- b) motywowania do podejmowania działań mających na celu przerwanie występowania przemocy domowej,
- c) podnoszenia kompetencji społecznych i rozwoju osobistego,
- d) porad w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- e) pomocy w przygotowaniu stosownej dokumentacji do sądu,
- f) prowadzenia spraw o ograniczenie władzy rodzicielskiej osobie stosującej przemoc,
- g) prowadzenia spraw dotyczących ponoszenia kosztów utrzymania rodziny (w tym także pozwów o alimenty),
- h) prowadzenia spraw dotyczących rozdzielenia majątkowej,
- i) prowadzenia spraw dotyczących gróźb karalnych,
- j) przygotowania pozwów o znęcanie się psychiczne i fizyczne.

Zainteresowanie wyżej opisaną pomocą wskazuje na świadomość potrzeby korzystania ze wsparcia psychologa, pedagoga, prawnika oraz na wzrost zaufania osób uwikłanych w przemoc do instytucji pomocowych, zawodów pożytku i zaufania publicznego.

Pomoc rodzinie, w której jest przemoc obliuguje tutaj. Centrum również do prowadzenia działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Powiat Bialski w latach 2023-2025 oferował co roku możliwość uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Dane dotyczące liczby edycji i uczestników takich programów za lata 2023-2025 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 2. Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową.

	2023	2024	2025	Razem
Liczba edycji	1	1	1	3
Liczba uczestników	10	14	14	38

Źródło: Opracowania własne PCPR w Białej Podlaskiej.

Z danych zawartych z tabeli nr 2 wynika, iż co roku zgłasza się kilkanaście osób chętnych do uzyskania wiedzy na temat sposobu zmiany swojego postępowania. W latach 2023-2025 w programie korekcyjno – edukacyjnym uczestniczyło łącznie 38 osób. Wśród uczestników były dwie kobiety, które ukończyły program w trybie indywidualnym.

Wszystkie edycje odbywały się w warunkach wolnościowych, w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białej Podlaskiej. Łącznie wydatkowano kwotę 35.200,00zł. Środki na poszczególne edycje programów pozyskano z budżetu Wojewody Lubelskiego.

Jak wynika ze sporządzonych sprawozdań, efekty programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową są widoczne w zmianie zachowania uczestników. Działania edukacyjne i realizowane ćwiczenia przyczyniają się do nabycia przez uczestników m.in. wiedzy na temat przemocy, nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów i sporów w rodzinie bez używania zachowań przemocowych, agresji, uzyskania umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć, partnerskiego współdziałania w rodzinie oraz efektywnego korzystania z pomocy innych. W ramach monitoringu Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białej Podlaskiej stara się uzyskać informację zwrotną Ośrodków Pomocy Społecznej na temat aktualnej sytuacji osobistej i rodzinnej uczestników programu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białej Podlaskiej planuje rozszerzyć współpracę z Zespołami Interdyscyplinarnymi i pracownikami ośrodków pomocy społecznej. Współpraca może zaowocować poszerzonymi działaniami na rzecz rodzin, w których występuje zjawisko przemocy. Nadal będzie kontynuowana współpraca z Regionalnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lublinie w tym zakresie.

Będą również podejmowane działania, mające na celu pozyskanie dodatkowych środków finansowych z przeznaczeniem na realizację edukacyjnych kampanii społecznych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych z terenu Powiatu Bialskiego, podejmujących temat wpływu zjawiska przemocy domowej na funkcjonowanie osób doznających przemocy oraz możliwości korzystania ze specjalistycznej pomocy i wsparcia.

Nadal na bieżąco w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Białej Podlaskiej osoby potrzebujące mogą uzyskać wsparcie w sytuacji uwikłania w przemoc, w szczególności pomoc psychologiczną, pedagogiczną, prawną i socjalną.

2. CHARTAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024r. poz. 1673) przez przemoc domową należy rozumieć „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną, lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej”.

O przemocy możemy mówić wtedy, gdy zostaną spełnione 4 warunki:

1. Jest intencjonalnym działaniem lub zaniechaniem działania - zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.
2. Jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą - jest silniejsza fizycznie, psychicznie, materialnie, zawodowo, społecznie i w wymiarze tej przewagi oddziałuje na osobę słabszą, po to, by zmusić ją do podporządkowania swoim życzeniom.
3. Działanie lub zaniechanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej - jedna osoba daje sobie prawo, by drugą uderzyć, obrazić, skrytykować, zabrać coś, czegoś nie dać. Nie liczy się z jej potrzebami, życzeniami, protestami, uczuciami. Traktuje daną osobę, jak przedmiot pozbawiony praw.
4. Osoba wobec której stosowana jest przemoc, doznaje cierpienia i szkód fizycznych i psychicznych – szkody spowodowane przemocą mogą być wymierne, niewidoczne i niedostrzegalne, natychmiastowe lub odroczone w czasie.

Definicja WHO, przyjęta w roku 1996 i obowiązująca do tej pory, określa przemoc jako: „celowe użycie siły fizycznej lub władzy, sformułowane jako groźba lub rzeczywiście użyte, skierowane przeciwko samemu sobie, innej osobie, grupie lub społeczności, które albo prowadzi do albo z którym wiąże się - wysokie prawdopodobieństwo spowodowania obrażeń cielesnych, śmierci, szkód psychologicznych, wad rozwoju lub braku elementów niezbędnych do normalnego życia i zdrowia”.

Przejawy złego traktowania drugiego człowieka nie mają żadnych granic i dotyczą ludzi praktycznie w każdym przedziale wiekowym. Przynoszą cierpienie, a ich konsekwencji można doświadczać przez całe życie. W literaturze przedmiotu najczęściej opisuje się przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną, cyberprzemoc i zaniedbanie. Przy czym należy dodać, że formy krzywdzenia często występują łącznie. Na przykład przemoc fizyczna wiąże się z psychiczną, przemoc seksualna obejmuje dwa rodzaje przemocy: fizyczną i psychiczną. Trudno też stwierdzić, który rodzaj przemocy jest najbardziej dotkliwy. Zależy to często od okoliczności, w jakiej znajduje się osoba doświadczająca przemocy, od jej konstrukcji psychicznej, a także przedziału czasowego stosowania przemocy. Jedna osoba jest w stanie długo znosić cierpienie i próbować zmienić swoją sytuację dopiero po upływie wielu lat, inna natomiast będzie natychmiast podejmować czynności, zmierzające do wyswobodzenia się spod wpływu osoby stosującej przemoc.

1. Przemoc fizyczna – jest nią naruszenie nietykalności fizycznej. Jest zachowaniem intencjonalnym, powodującym obrażenia w wyniku przemocy ze strony osoby stosującej

przemoc. Obejmuje wszystkie obrażenia, które nie są skutkiem wypadku. Przemoc fizyczna obejmuje wiele form zachowania, które mogą występować w postaci:

- czynnej – wszelkie formy bicia – klapsy, uderzanie, kopanie, zadawanie ran ciętych i szarpanych, oparzenia, duszenie, usiłowanie i dokonanie zabójstwa, popychanie, policzkowanie, rzucanie przedmiotami w ofiarę, szarpanie, szczypanie, ciągnięcie za uszy, włosy, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów itp.

- biernej – przejawia się w postaci zakazów mówienia, chodzenia, załatwiania potrzeb fizjologicznych, nakłada areszty domowe ograniczające drugą osobę. W tym miejscu można dodać ograniczenia snu i pożywienia oraz dostępu do podstawowych urządzeń sanitarnych oraz sprzętów umożliwiających przygotowanie pożywienia.

2. Przemoc psychiczna – jest to naruszenie godności osobistej. Przemoc psychiczna jest nieuchwytną i niewymierzalną formą przemocy. Z przeprowadzonych badań wynika, że jest najczęstszą formą przemocy i jest trudna do udowodnienia. Nie pozostawia widocznych śladów, trudno jest cokolwiek udowodnić w trakcie postępowania przygotowawczego. Nie można też precyzyjnie określić rozmiarów psychicznego krzywdzenia czy nawet wszystkich wymieni, nie da się również w sposób jednoznaczny sklasyfikować intensywności oraz stopnia dolegliwości. Pozostawia urazy w psychice na długie lata, a jednocześnie może być niezauważona nawet przez wnikliwego obserwatora. Według K. Browna i M. Herberta jest to "zadawanie cierpień psychicznych przez kontrolowanie i ograniczanie kontaktów ofiary z przyjaciółmi, szkołą i miejscem pracy, przymusowa izolacja i uwięzienie, zmuszanie ofiary do oglądania obrazów i aktów przemocy, zastraszanie, grożenie wyrządzeniem krzywdy fizycznej zarówno osobie bliskiej, jak i innym, stosowanie pogroźek, szantażu, gróźb popełnienia samobójstwa, ciągłe niepokojenie, znęcanie się nad zwierzętami domowymi i niszczenie prywatnej własności". (K. Browne, M. Herbert, Zapobieganie przemocy w rodzinie, PARPA Warszawa 1999r, s 29-30) Należy dodać, że przemoc psychiczna bardzo często towarzyszy przemocy fizycznej, seksualnej ale także zaniedbaniu.
3. Przemoc seksualna – jest naruszeniem intymności. Nadużycia seksualne są formą przemocy wymagającą specjalnego traktowania. Współcześnie w kręgu kultury europejskiej i amerykańskiej istnieją trzy seksualne tabu (określenie znaczące „nietykalny”, „nienaruszalny”, „niepodlegający dyskusji”). Są nimi:

- czyny lubieżne, czyli zakaz podejmowania aktywności seksualnej w stosunku do dzieci poniżej wieku bezwzględnej ochrony (w Polsce – do 16 roku życia),
- kazirodztwo – czyli zakaz podejmowania kontaktów seksualnych z najbliższymi krewnymi,
- gwałt – czyli zakaz zmuszania do aktywności seksualnej osoby dorosłej wbrew jej woli lub możliwości pełnego zrozumienia czynu.

W ogólnym rozumieniu przemoc seksualna polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Np.: wymuszanie pożycia, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.

4. Przemoc ekonomiczna – może być potraktowana jako rodzaj przemocy psychicznej, który ma na celu uzyskanie kontroli nad współmałżonkiem w zakresie posiadanych przez rodzinę zasobów ekonomicznych, zarówno pieniędzy, jak i innych wartości materialnych. Pod pojęciem przemocy ekonomicznej kryje się szereg różnorodnych zachowań, prowadzących do kontroli i dominacji finansowej nad partnerem, do których należą między innymi takie zachowania jak odbieranie zarobionych przez daną osobę pieniędzy lub ich wydzielanie, czy też ograniczanie partnerowi dostępu do konta bankowego. Jako przemoc ekonomiczną rozumie się również zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli partnera oraz powstrzymywanie się od płacenia alimentów. Także podejmowanie działań powodujących przez współmałżonka utratę pracy lub niemożność jej podjęcia stanowi rodzaj przemocy ekonomicznej. Przemoc ekonomiczna wobec ludzi starszych czy niepełnosprawnych polega przede wszystkim na wykorzystywaniu bez ich zgody osiągniętych przez nich dochodów (renty, emerytury) na potrzeby innych domowników, a także na ich okradaniu, niszczeniu wartościowych przedmiotów czy zmuszaniu do podejmowania niekorzystnych decyzji finansowych, takich jak przepisywanie majątku lub zaciąganie kredytów.

5. Cyberprzemoc - celowe nękanie , zastraszanie wyśmiewanie lub poniżanie innej osoby przy użyciu technologii (Internet, telefon), które może prowadzić do poważnych zaburzeń psychicznych, a nawet prób samobójczych. Formy obejmują hejt, kradzież tożsamości, rozpowszechnianie kompromitujących materiałów czy wykluczanie online. Działania mają

charakter powtarzalny, a sprawca często działa anonimowo. Skutkiem jest niska samoocena osoby doznającej tego typu przemocy, depresja, lęk, a w skrajnych przypadkach myśli samobójcze. Taka forma znęcania się zdaniem psychologów wynika z trzech powodów:

- łatwiej poniżyć, dyskredytować i szykanować, gdy istnieje szansa ukrycia się za internetowym pseudonimem i nie ma potrzeby konfrontacji z ofiarą oko w oko,
- sprawca może spreparować poniżającą treść bez potrzeby reagowania na bieżąco, jak jest w przypadku rozmowy osobistej,
- sprawca może działać w dowolnym czasie, a ofiara nie ma możliwości ucieczki, jak jest w przypadku osobistych kontaktów- jej profil cały czas jest dostępny w sieci.

6. Zaniechanie – jest naruszeniem obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Zaniechanie jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza m.in.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.

- zaniechanie fizyczne – to brak należytej opieki w tym lekarskiej, wszelkie zaniechania fizyczne osoby doświadczającej przemocy. Jest szczególnie dotkliwe dla dzieci oraz osób zależnych od opieki domowników.
- zaniechanie psychiczne – obojętność, nieokazywanie pozytywnych uczuć, lekceważenie emocjonalne, lekceważenie psychicznych i materialnych potrzeb osoby doświadczającej przemocy.

Formy zaniechania mogą dotyczyć zarówno dzieci jak i osób dorosłych cierpiących na różne choroby uniemożliwiające im normalne funkcjonowanie. Obejmuje również osoby, które z powodu podeszłego wieku potrzebują wsparcia oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi. Zaniechanie psychiczne ciekawie interpretuje S. Forward stwierdzając, że *„łatwo jest rozpoznać znęcanie się, kiedy rodzic bije dziecko czy bezustannie krzyczy. Ale toksyczność nieadekwatnych lub niedojrzałych rodziców może być nieuchwytna, trudna do zdefiniowania. Kiedy rodzic szkodzi dziecku raczej przez zaniechanie niż celowe działanie – nie robiąc czegoś niż robiąc coś – powiązanie problemów, które –pojawiają się w dorosłym życiu dziecka toksycznych rodziców z ich działaniami, staje się trudne do uchwycenia”*.

Amerykańska psycholog Leonora E. Walker badając kobiety doznające przemocy w rodzinie opisała pewne cyklicznie pojawiające się w ich związkach zdarzenia. Wg niej na cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy:

1. Faza narastania napięcia - Tę pierwszą fazę cyklu przemocy charakteryzuje pojawienie się coraz więcej sytuacji konfliktowych oraz wyczuwalny wzrost napięcia w związku. Partner jest poirytowany, często się denerwuje, jest nieprzyjemny w kontakcie. Coraz częściej prowokuje kłótnie, nie panuje nad swoim gniewem. Partner staje się drażliwy, każdy drobiazg wyprowadza go z równowagi, jest ciągle spięty i poirytowany, swoje emocje wyładowuje na partnerce: może ją poniżać, krytykować. Osoba doświadczająca przemocy stara się wówczas dostosować do sytuacji, wywiązuje się ze wszystkich swoich powinności, przeprosza partnera, unika go lub stara się być szczególnie miła. W tej fazie przemocy osoba doświadczająca przemocy często odczuwa różne dolegliwości fizyczne, bóle, bezsenność, jest pobudzona nerwowo lub apatyczna. Zdarza się, że ten okres staje się dla osoby doświadczającej przemocy nie do zniesienia i sama prowokuje awanturę, aby eskalację przemocy mieć już za sobą.
2. Faza ostrej przemocy - W tej fazie napięcie, które narastało w partnerze znajduje upust. Zachowanie jego staje się bardzo nieprzewidywalne, gwałtowne, często wpada w szał. Przyczyną eskalacji jest zazwyczaj jakiś drobiazg, np. pozostawienie jakiejś rzeczy w danym miejscu, opóźnienie posiłku. Dochodzi do eksplozji zachowań agresywnych, które mogą objawiać się biciem pięściami, rzucaniem przedmiotami (książka, garnek, talerz itp.), kopaniem, grożeniem bronią, duszeniem. Można zaobserwować również silne natężenie stosowanej agresji słownej. W momencie dokonywania aktu przemocy, ofiara stara się zrobić wszystko, żeby uspokoić partnera i ochronić siebie. Jednak bez względu na to, co robi: przeprosza, stara się uspokoić partnera, jest miła, uprzejma czy też biernie się poddaje stosowanej przemocy, nie przynosi to oczekiwanego efektu.
3. Faza miodowego miesiąca - W momencie, kiedy osoba stosująca przemoc wyładowała już swoje emocje i wie, że przekroczyła różne granice, zmienia się w zupełnie inną osobę. Wyraża skruchę, zaczyna przeproszać, obiecuje poprawę i gwarantuje że takie zdarzenia nie będą miały więcej miejsca. Stara się podać racjonalne dla swojej ofiary wytłumaczenie swojego postępowania. Przynosi kwiaty, prezenty, zachowuje się tak, jakby przemoc nigdy nie miała miejsca. Faza miodowego miesiąca jednak mija i niebawem zatacza się krąg i znowu pojawia się faza narastania napięcia. Ta faza cyklu przemocy ma niezwykle silny wpływ na pozostawanie osoby doświadczającej przemocy w krzywdzącym związku. To tutaj powstają złudne nadzieje, że sprawca zmieni się. Łatwo pod wpływem tego co dzieje się w tej fazie, zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch etapów.

Sprawcami przemocy domowej bywają zarówno mężczyźni i kobiety. Przemoc ukierunkowana jest głównie w stosunku do osób słabszych fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości. Osobami doświadczającymi przemocy najczęściej są kobiety oraz dzieci. Jednak coraz częściej zdarza się, że również mężczyźni dotknięci są tym zjawiskiem. Szczególnie narażone na ataki przemocy są osoby niepełnoprawne i ludzie w podeszłym wieku.

Osoba doznająca przemocy domowej może korzystać z różnego rodzaju wsparcia, również anonimowo. Na potrzeby niniejszego Programu zebrano dane dotyczące stosowania procedury „Niebieskiej Karty” przez Policję oraz Ośrodki Pomocy Społecznej, jak również dane dotyczące liczby i rodzaju postępowań przygotowawczych dotyczących przemocy domowej.

Osoby doznające przemocy domowej z różnych powodów nie chcą ujawniać tego faktu i obciążać sprawców przemocy. Osoby doświadczające przemocy lub osoby im bliskie najczęściej szukają wsparcia w jednostkach pomocy społecznej.

Przemoc domowa jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak również poważne, długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym, jako konsekwencje przemocy doświadczanej w dzieciństwie.

1. Skutki indywidualne

Osoby doznające przemocy mogą ponieść śmierć w wyniku samego aktu przemocy lub samobójstwa będącego skutkiem przewlekłego stresu lub/i depresji, mogą doznać urazów fizycznych, trwałego kalectwa. Skutkiem przemocy mogą być też zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, uzależnienie od substancji psychoaktywnych, trudności w funkcjonowaniu w różnych rolach społecznych, ubóstwo, bezdomność.

W przypadku dzieci i młodzieży – osób doświadczających przemocy – skutkiem mogą być również konflikty z prawem, przejawianie zachowań agresywnych, nieprawidłowo rozwijająca się osobowość, zaburzony proces socjalizacji, demoralizacja, trudności wychowawcze, trudności w nauce oraz problemy w życiu dorosłym.

2. Skutki społeczne

Przemoc domowa dotyka nie tylko tych, którzy bezpośrednio jej doznają. Dzieci wychowywane w rodzinie, w której jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego rodzica, nie mają zaspokojonej podstawowej potrzeby bezpieczeństwa. Często

współwystępują u nich zaburzenia emocjonalne i zaburzenia zachowania. Część dzieci identyfikuje się ze sprawcą i zaczyna się zachowywać agresywnie wobec innych ludzi – zarówno rówieśników jak i dorosłych.

Dorośli, którzy jako dzieci doświadczyli przemocy domowej, często mają trudności z funkcjonowaniem w roli małżonka, rodzica, a to sprawia, że ich dzieci mogą przejawiać podobne problemy. Krąg osób pośrednio dotkniętych przemocą rozszerza się również na następne pokolenia.

3. Skutki ekonomiczne

Przemoc domowa niesie za sobą również skutki ekonomiczne. Ponosi je każdy obywatel. Skutki ekonomiczne, związane z systemowym wsparciem osób uwikłanych w przemoc można zobrazować poprzez wskazanie instytucji bezpośrednio lub pośrednio zajmujących się problemem przemocy w rodzinie między innymi: policja, służba zdrowia, pomoc społeczna ale też pracodawcy, szkoły itp.

3. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023, poz. 1232);
2. Ustawę z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tj: Dz. U. z 2025r. poz. 1684);
3. Ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj: Dz. U. z 2025r., poz. 49 z późn. zm.);
4. Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj: Dz. U. z 2024, poz. 1673 ze zm.);
5. Ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj: Dz. U. z 2025r. poz.214 ze zm.).
6. Ustawę z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj: Dz. U. z 2023r. poz. 2151)

4. ZADANIA USTAWOWE

Zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej osobie doznającej przemocy domowej udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

1. poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
2. interwencji kryzysowej i wsparcia;
3. ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej;
4. zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
5. badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
6. zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

1. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
3. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domowa miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

1. opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
2. opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
3. zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

1. tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
2. opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.
3. Opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domowa;
4. Wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w w/w programach oraz o ich ukończeniu;

Środki na realizację i w/w obsługę zadań zapewnia budżet państwa.

Ponadto zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy o pomocy społecznej lub ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej, gmina powinna udzielić schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania osobie tego pozbawionej. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego.

Do zadań z zakresu pomocy społecznej dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej realizowanych przez powiat należy prowadzenie specjalistycznego poradnictwa

oraz ośrodków interwencji kryzysowej. Ośrodki interwencji kryzysowej udzielają pomocy w różnorodnych sytuacjach, od kryzysów normatywnych do ostrych kryzysów sytuacyjnych, takich jak próba samobójcza, śmierć bliskiej osoby czy zdrada. Ośrodki interwencji kryzysowej udzielają wsparcia również w przypadku specyficznych zagrożeń, takich jak klęski żywiołowe: trzęsienia ziemi, powódzie.

Ponieważ związek nadużywania alkoholu z występowaniem przemocy domowej jest niezaprzeczalny, ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, nakłada na gminy obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, udziela się pomocy psychologicznej i prawnej. Zadania te uwzględniają Gminne programy rozwiązywania problemów alkoholowych. Na realizację tego programu gmina przeznacza środki z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu. W przypadku gdy aktom przemocy towarzyszy picie alkoholu należy powiadomić gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych, która zgodnie z prawem wzywa osobę nadużywającą alkoholu i stosującą przemoc na rozmowę ostrzegawczą, informującą o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy wobec bliskich, udziela wsparcia socjalnego, psychologicznego, prawnego osobom poszkodowanym, informuje członków rodzin o możliwościach szukania pomocy w zakresie problemów alkoholowych i przemocy domowej, prowadzi dokumentację przypadku, a w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadamia organy ścigania.

5. IDENTYFIKACJA KLUCZOWYCH PROBLEMÓW W POWIECIE BIALSKIM

Powiat Bialski to największy powiat w województwie (obejmuje 11% jego powierzchni) i trzeci co do wielkości w Polsce. Na terenie powiatu Bialskiego w 19 gminach (17 wiejskich i 2 miejskich – Międzyrzec Podlaski i Terespol) według danych Głównego Urzędu Statystycznego na grudzień 2024r. zamieszkiwało około 104 522 osoby. Pod względem liczby ludności zajmuje on 4 miejsce w województwie lubelskim (za Miastem Lublin i po Powiecie Lubelskim i Puławskim). W Powiecie Bialskim znajdują się następujące gminy: gminy wiejskie – Biała Podlaska, Konstantynów, Drelów, Rossosz, Wisznice, Leśna Podlaska, Międzyrzec Podlaski, Tucznia, Rokitno, Łomazy, Kodeń, Terespol, Janów Podlaski,

Zalesie, Sosnówka, Piszczac i Sławatycze oraz gminy miejskie: Międzyrzec Podlaski, Terespol.

Dysproporcje dochodowe rodzin, zjawiska związane ze sferą ubóstwa, niedostatek materialny rodzin, problemy osób z niepełnosprawnością – tworzą ze sobą konglomerat problemów społecznych, które decydują o istocie odczuwania jakości życia przez społeczeństwo Powiatu Bialskiego. Poniższa tabela prezentuje główne przyczyny udzielania pomocy osobom korzystającym z OPS i PCPR.

Tabela Nr 3. Powody udzielania pomocy rodzinom.

Powody udzielania pomocy rodzinom	2023r.	2024r.	2025r.
Ubóstwo	965	797	813
Sieroctwo	0	1	1
Bezdomność	20	23	28
Potrzeba ochrony macierzyństwa	299	272	268
Bezrobocie	816	658	619
Niepełnosprawność	830	756	736
Długotrwała lub ciężka choroba	960	894	829
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	389	298	286
Przemoc w rodzinie	25	17	17
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0
Alkoholizm	176	156	175
Narkomania	4	1	5
Trudności po opuszczeniu Zakładu Karnego	33	29	21
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	1	1	1
Zdarzenie losowe	15	5	18
Sytuacja kryzysowa	2	1	1
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

Źródło: Informacje uzyskane z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Bialskiego.

Z opracowanej diagnozy problemów społecznych na terenie Powiatu Bialskiego wynika, że najczęstszymi przyczynami udzielania pomocy osobom korzystającym z OPS i PCPR są: bezrobocie, ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i alkoholizm.

Pomoc udzielana jest również w sytuacji bezdomności, osobom z trudnościami w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego i takim które doświadczyły zdarzeń losowych.

Bezrobocie jest zjawiskiem złożonym o wymiarze ekonomicznym i społecznym. Problem bezrobocia w Powiecie Bialskim dotyka zarówno mężczyzn jak i kobiety. Poważny problem lokalnego rynku pracy stanowią bezrobotni pochodzący z gmin typowo wiejskich.

Ubóstwo w Powiecie Bialskim jest procesem dynamicznym, powiększającym dystans pomiędzy różnymi kategoriami struktury społecznej. Dotyka ludzi w podeszłym wieku, chorych i samotnych, posiadających niskie dochody, ludzi w wieku produkcyjnym, którzy z jakiejś przyczyny znaleźli się poza rynkiem pracy oraz młodych nie mających możliwości podjęcia zatrudnienia.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych otrzymuje od gminy wsparcie w postaci asystenta rodziny, pomocy w opiece i wychowaniu dziecka, jak również wsparcie przez działania instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny.

Przemoc domowa to jeden z najbardziej bulwersujących opinię społeczną tematów. Zjawisko to za sprawą nagłośnienia w mass mediach, akcji profilaktycznych oraz uruchomienia specjalnej linii telefonicznej dla osób doznających przemocy, przestało być uznawane za tabu. Problem przemocy domowej przestaje być przemilczany i marginalizowany.

Z danych Komendy Głównej Policji wynika, iż w 2025r. Policja interweniowała w sprawach związanych z przemocą domową 59 519 razy, wypełniając formularze „Niebieskich Kart”. Liczba osób doznających przemocy domowej - 91 330 , z czego 50 767 to kobiety, 29 210 małoletni, a 11 353 to mężczyźni. Z danych KGP wynika, że spośród 60 889 osób stosujących przemoc domową 52 424 to mężczyźni, a 8 465 - kobiety.

6. ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE BIALSKIM

Rysunek 1. Mapa Powiatu Bialskiego

Jedną z form skupiających osoby zaangażowane w pomoc rodzinom dotkniętym przemocą domową są Zespoły Interdyscyplinarne funkcjonujące we wszystkich gminach Powiatu Bialskiego.

Zespół Interdyscyplinarny tworzą przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, Prokuratury, Zespołu Kuratorów Sądowych, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, i innych instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej. Zespoły te funkcjonują w ramach działalności miejskich lub gminnych ośrodków pomocy społecznej.

Zespoły Interdyscyplinarne powoływane są do realizacji zadań ustawowych i ich celem jest przede wszystkim diagnozowanie problemu przemocy domowej, w dalszej kolejności działania zapobiegawcze, prewencyjne w środowiskach zagrożonych dewiacjami i patologią, a także podejmowanie interwencji w stosunku do osób dotkniętych przemocą. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego wymaga opracowania i stosowania indywidualnych planów pomocy, a także wdrażania działań wobec osób stosujących przemoc. Kolejno monitoruje się zachodzące zmiany w pracy i funkcjonowaniu rodzin borykających się z problemem przemocy.

Na terenie Powiatu Bialskiego swoje działania prowadzi 19 Zespołów Interdyscyplinarnych. Każdy z dziesięciu ośrodków pomocy społecznej posiada zespół. Posiedzenia zespołów winny odbywać się nie rzadziej niż jeden raz na dwa miesiące. Częstsze spotkania zespołów są warunkowane rosnącymi potrzebami, które wynikają z szerzącego się zjawiska przemocy i wprowadzania obligatoryjnych działań zapobiegawczych.

Poniższe zestawienie wskazuje na częstotliwość spotkań poszczególnych Zespołów Interdyscyplinarnych w latach 2023 –2025.

Tabela nr. 4. Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2023 –2025

NAZWA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ: GOPS –GMINNY, MOPS – MIEJSKI	2023	2024	2025
MOPS Międzyrzec Podlaski	12	21	6
MOPS Terespol	5	6	6
GOPS Terespol	2	5	6
GOPS Biała Podlaska	6	8	6
GOPS Międzyrzec Podlaski	6	7	15
GOPS Drelów	4	6	6
GOPS Janów Podlaski	6	6	7
GOPS Kodeń	5	6	6
GOPS Leśna Podlaska	4	6	6
GOPS Łomazy	5	6	7
GOPS Piszczac	4	6	6
GOPS Rokitno	4	6	6
GOPS Rossosz	2	3	3
GOPS Sławatycze	6	6	6
GOPS Sosnówka	4	6	6
GOPS Tuczna	4	6	7
GOPS Wisznice	4	6	6
GOPS Zalesie	6	6	6
GOPS Konstantynów	4	6	6
ŁĄCZNIE	93	128	123

Źródło: Informacja uzyskana z ośrodków pomocy społecznej Powiatu Bialskiego.

Analiza danych zawartych w Tabeli 4 wskazuje, iż najwięcej spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego odbyło się w MOPS Międzyrzec Podlaski w 2023r.- 12 spotkań natomiast w 2024 roku aż 21 spotkań. W 2025 r. w GOPS Międzyrzec Podlaski miało miejsce 15 spotkań zespołu, a GOPS Biała Podlaska w 2024r. zorganizował 8 takich spotkań. Najmniej, bo po 2 spotkania zorganizował GOPS Terespol i GOPS Rossosz.

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej Zespół Interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze. Zadaniem grup roboczych jest opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań. Poniższa tabela prezentuje liczbę opracowanych planów pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej w poszczególnych ośrodkach pomocy społecznych.

Tabela 5. Liczba opracowanych planów pomocy w przypadku wystąpienia przemocy domowej w latach 2023 –2025.

NAZWA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ: GOPS –GMINNY, MOPS – MIEJSKI	2023	2024	2025
MOPS Międzyrzec Podlaski	17	23	21
MOPS Terespol	14	9	15
GOPS Terespol	10	15	15
GOPS Biała Podlaska	38	43	26
GOPS Międzyrzec Podlaski	7	16	9
GOPS Drelów	9	7	4
GOPS Janów Podlaski	10	11	12
GOPS Kodeń	8	6	3
GOPS Leśna Podlaska	19	22	11
GOPS Łomazy	38	8	12
GOPS Piszczac	15	14	7
GOPS Rokitno	10	9	5
GOPS Rossosz	2	4	3
GOPS Sławatycze	1	1	1
GOPS Sosnówka	1	4	5
GOPS Tuczna	10	3	6
GOPS Wisznice	5	4	7
GOPS Zalesie	7	6	6
GOPS Konstantynów	8	8	11
ŁĄCZNIE	229	213	179

Źródło: Informacje uzyskane z ośrodków pomocy społecznej z Powiatu Bialskiego.

Z powyższych danych wynika, że najwięcej opracowanych planów pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej odnotowano w 2023r w liczbie 229. W latach 2024-25 liczba ta była nieznacznie niższa. Najwięcej planów w analizowanym okresie opracował GOPS Biała Podlaska (107), natomiast GOPS Sławatycze opracował 3 plany pomocy.

a) OSOBY ZGŁASZAJĄCE SIĘ Z PROBLEMEM PRZEMOCY

Problem przemocy dotyka nie tylko kobiety, mężczyzn ale także osoby nieletnie. Uzyskane dane z ośrodków pomocy społecznej z lat 2023, 2024 i 2025 wskazują, iż najczęściej zgłaszana jest przemoc wobec kobiet i osób nieletnich. Poniższa Tabela 6 zawiera dane liczbowe, ukazujące istotę poruszanego problemu.

Tabela 6. Liczba osób doznających przemocy, które zgłosiły się do ośrodków pomocy społecznej w latach 2023 –2025

OSOBY/ROK	2023	2024	2025	RAZEM
Kobiety	218	209	193	620
Mężczyźni	48	75	61	184
Dzieci	111	181	189	481
ŁĄCZNIE	377	465	443	1285

Źródło: Informacje uzyskane z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Bialskiego.

Z danych liczbowych zgromadzonych w powyższej Tabeli 6 wynika, iż najczęściej doznawanie aktów przemocy zgłaszały kobiety. Na przełomie trzech lat ich liczba wynosiła 620 jednak nieznacznie malała w kolejnych latach. W latach 2023 –2025 mężczyźni doświadczyli przemocy w liczbie 184, a dzieci doświadczyły przemocy w liczbie 481. Procentowy udział każdej z opisanych grup wskazuje Wykres 1.

b) NAJCZĘSTSZY RODZAJ ZGŁASZANYCH SPRAW

W oparciu o dane z Komendy Miejskiej Policji w Białej Podlaskiej dotyczące form i rodzajów przemocy stosowanej wobec osób doznających przemocy sporządzono poniższą Tabelę 7.

Tabela Nr. 7. Rodzaje i formy przemocy

Rodzaj postępowania	2023	2024	2025
Znęcanie się nad rodziną (art. 207 k.k.)	104	106	96
Średni lub lekki uszczerbek na zdrowiu (art. 157 k.k.)	1	0	1
Groźba karalna (art. 190 k.k.)	0	5	3
Zmuszenie do określonego zachowania (art.191 k.k.)	0	0	0
Zgwałcenie i wymuszenie czynności seksualnej (art. 197-199 k.k.)	0	0	1
Seksualne wykorzystanie małoletniego (art.209 k.k.)	1	0	0
Niealimentacja (art. 209kk)	277	198	233
Naruszenie nietykalności (art. 217 k.k.)	1	1	0

Źródło: Dane uzyskane z Miejskiej Komendy Policji w Białej Podlaskiej

Z danych uzyskanych z Miejskiej Komendy Policji w Białej Podlaskiej wynika, iż najwięcej aktów oskarżenia związanych ze zjawiskiem przemocy w rodzinie zostało sporządzonych za znęcanie się nad rodziną oraz za przestępstwa dotyczące uchylania się od płacenia alimentów.

Jednak pomoc osobom doświadczającym przemocy domowej to nie tylko zeznania w jednostce Policji i założenie przez funkcjonariuszy „Niebieskiej Karty”. Niezbędna jest również pomoc specjalistów pracujących w ośrodkach pomocy społecznej. Na terenie

Powiatu Bialskiego osoby dotknięte przemocą domowa mogą korzystać z pomocy Ośrodków Pomocy Społecznej.

c) PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY

Częstotliwość zjawiska przemocy oddaje częstotliwość wszczynania procedury Niebieskich Kart w miejskich i gminnych ośrodkach pomocy społecznej. Rozpatrując problematykę zjawiska przemocy domowej warto dokonać analizy liczby założonych kart i wszczętych postępowań. Poniższa Tabela 8 przedstawia istotę problemu.

Tabela nr 8. Liczba założonych Niebieskich Kart w latach 2023 –2025.

NAZWA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ: GOPS/GMINNY, MOPS/ MIEJSKI	2023	2024	2025
MOPS Międzyrzec Podlaski	17	23	21
MOPS Terespol	16	9	16
GOPS Terespol	10	15	20
GOPS Biała Podlaska	46	40	38
GOPS Międzyrzec Podlaski	12	18	16
GOPS Drelów	10	9	5
GOPS Janów Podlaski	8	12	14
GOPS Kodeń	8	6	4
GOPS Leśna Podlaska	13	19	11
GOPS Łomazy	19	4	16
GOPS Piszczac	15	14	20
GOPS Rokitno	9	8	3
GOPS Rossosz	2	4	3
GOPS Sławatycze	2	1	1
GOPS Sosnówka	1	4	5
GOPS Tuczna	10	4	7
GOPS Wisznice	5	10	16
GOPS Zalesie	7	12	9
GOPS Konstantynów	8	8	11
ŁĄCZNIE	218	220	236

Źródło: Informacje uzyskane z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Bialskiego.

Dokonując analizy danych zawartych w Tabeli 8 zauważa się w dalszym ciągu wzrost ilości zakładanych Niebieskich Kart, co jest zbieżne z danymi we wcześniejszych analizach, dotyczących zjawiska przemocy domowej. Ośrodki Pomocy Społecznej w ostatnich 3 latach założyły dość dużą liczbę Niebieskich Kart. W 2023r. – 218 kart, 2024r. – 220, natomiast w 2025r. – 236 kart. Najwięcej kart w tym przedziale czasowym założył GOPS w Białej Podlaskiej (124 karty), MOPS w Międzyrzeczu Podlaskim (61 kart), GOPS w Piszczacu (49 kart), GOPS w Międzyrzeczu Podlaskim Piszczacu (46 kart), GOPS w Terespolu (45) oraz GOPS w Leśnej Podlaskiej (43 karty). Najmniejszą liczbę Niebieskich Kart zanotowano w gminie Sławatycze (4 karty) i gminie Rossosz (9 kart).

7. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POWIATU

Diagnoza środowiskowa wskazuje, że w Powiecie Bialskim dominującym problemem społecznym obok ubóstwa, bezrobocia, oraz uzależnień jest przemoc domowa. Problemy te niezależnie od ilości mieszkańców miast czy gmin wchodzących w skład Powiatu są alarmujące. W Powiecie Bialskim funkcjonują następujące instytucje, których działanie związane jest z zapobieganiem i zwalczaniem przemocy domowej:

- 1) Zakłady Opieki Zdrowotnej (publiczne i niepubliczne) – Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi ponieważ bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego, czy psychicznego. W dziedzinie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, oprócz zadań podstawowych, takich jak np. udzielenie pomocy medycznej, istotne jest rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy ofiary bądź świadkowie próbują to ukryć, a w przypadku stwierdzenia podczas badania lub podejrzenia popełnienia przestępstwa, np. ślady ciężkiego uszkodzenia ciała, ślady podejranych oparzeń, wykorzystania seksualnego, powiadomienie organów ścigania.
- 2) Sądy Rejonowe – jednostki sądownictwa najbliższe dla obywateli, rozpatrują wszystkie sprawy, z wyjątkiem zastrzeżonych dla sądu okręgowego;
- 3) Prokuratury Rejonowe – zobowiązane, w sytuacji istnienia uzasadnionego podejrzenia, że doszło do popełnienia przestępstwa, do wszczęcia postępowania przygotowawczego, wyjaśnienia okoliczności zdarzenia, zebrania i zabezpieczenia dowodów, ujęcia sprawcy, zastosowania w uzasadnionych przypadkach środka zapobiegawczego wobec sprawcy przemocy w formie dozoru policyjnego bądź tymczasowego aresztowania;

- 4) Policja – do podstawowych zadań policji należy m.in.:
- a) ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
 - b) inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi.
 - c) wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Działania chroniące osoby doświadczające przemocy domowej podejmowane przez policję zgodnie z obowiązującym prawem i polegają m.in. na sporządzeniu dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa), zatrzymaniu osób stosujących przemoc domową, wszczęciu postępowania przygotowawczego przeciwko osobom stosującym przemoc domową w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa. Osoby wzywające policję mają prawo m.in. do uzyskania od policjantów zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa, wykorzystania dokumentacji interwencji policyjnej jako dowodów w sprawie karnej przeciw sprawcy przemocy, zgłoszenia interweniujących policjantów na świadków w sprawie sądowej.

- 5) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białej Podlaskiej, które prowadzi Punkt Interwencji Kryzysowej – wykonuje zadania powiatu m.in. w zakresie pomocy społecznej oraz przeciwdziałania przemocy domowej; do tych zadań należy w szczególności m.in. prowadzenie specjalistycznego poradnictwa, udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach, prowadzenie punktu interwencji kryzysowej, opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- 6) Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej – wykonują zadania gminy z zakresu pomocy społecznej i przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności polegające na: przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków celowych, pracy socjalnej, tworzeniu gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, prowadzeniu poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- 7) Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne, które udzielają pomocy psychologiczno pedagogicznej dzieciom, młodzieży oraz rodzicom m.in. przez wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, efektywności uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów oraz innych umiejętności z zakresu komunikacji społecznej, problematyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej

dzieciom i młodzieży z grup ryzyka, terapia zaburzeń rozwojowych i zaburzeń dysfunkcyjnych, wspomaganie wychowawczej funkcji rodzin;

8) Gminne Komisje ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Do zadań Komisji należy m.in. inicjowanie działań w zakresie zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, a także udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej.

9) Zespoły Interdyscyplinarne

Podstawowym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest realizacja działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrona osób doświadczających przemocy domowej, a także integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony osób doświadczających przemocy domowej, oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

10) Szkoły.

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

Ponadto każda szkoła, podobnie jak wszystkie instytucje obejmujące jakimkolwiek działaniem małoletnich, realizując obowiązek prawny wynikający z ustawy z dnia 13 maja 2016r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2026 r. poz. 110) wprowadziła standardy ochrony małoletnich. Jest to zbiór zasad które stawiają ochronę małoletniego w centrum działań i wartości instytucji oraz pomagają tworzyć dla niego bezpieczne i przyjazne środowisko bez przemocy. Wskazują również procedury postępowania w sytuacji ujawnienia jakiegokolwiek zachowania noszącego znamiona przemocy w stosunku do małoletniego.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 roku życia jest osobą doświadczającą przemocy lub przestępstwa podejmowane są następujące kroki:

- a) przeprowadzenie rozmowy z osobą doznającą przemocy, w warunkach gwarantujących jej bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania godności,
- b) diagnoza sytuacji i potrzeb osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową,

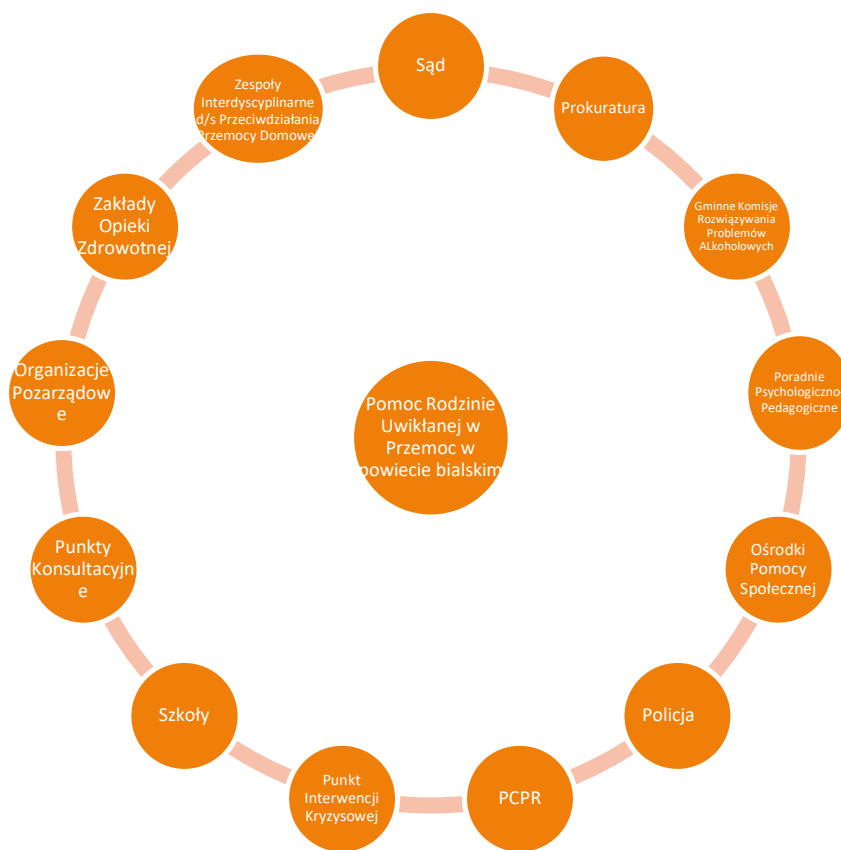
- c) udzielenie kompleksowych informacji osobie doznającej przemocy oraz jej rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach udzielenia pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą domową, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową, a także jej rodziny,
- d) zorganizowanie niezwłocznego dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w domową.

11) Organizacje pozarządowe

Informacja o działalności lokalnych organizacji pozarządowych powinna być dostępna w każdej gminie, w przychodni, poradni, szkole, komisariacie, itp. Organizacje pozarządowe w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej organizują telefony zaufania, punkty informacyjno - konsultacyjne, ośrodki interwencji kryzysowej, schroniska, hostele, świetlice dla dzieci, pomoc prawną i psychologiczną, grupy wsparcia i grupy psychoedukacyjne.

PCPR realizuje zadania w formie prowadzenia specjalistycznego poradnictwa dla osób będących w sytuacji kryzysowej oraz dofinansowuje koszty prowadzenia ośrodka interwencji kryzysowej dla rodzin, w których występuje upośledzenie umysłowe, alkoholizm, przemoc domowa i inne sytuacje kryzysowe. W związku z tym ogłasza co roku otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych, które będą wykonywać w/w zadania. W 2025r. zadanie polegające na prowadzeniu ośrodka interwencji kryzysowej dla rodzin w których występuje przemoc domowa i inne sytuacje kryzysowe zostało zlecone Caritas Diecezji Siedleckiej. Na ten cel Powiat przeznaczył środki finansowe w wysokości 22.000zł.. Dostęp do udzielanej pomocy jest powszechny i bezpłatny, w formie bezpośredniej i telefonicznej. Osoby korzystające ze wsparcia uzyskują kompleksową pomoc w sytuacji kryzysu oraz możliwość umieszczenia w mieszkaniu chronionym. W ramach zleconego zadania Caritas zapewnia specjalistyczne wsparcie w formie indywidualnej tj.: poradnictwo psychologiczne oraz psychoterapię osób dorosłych, poradnictwo prawne oraz wsparcie osoby pierwszego kontaktu. Założeniem tej pomocy jest to, że ma być ona interdyscyplinarna i dostępna dla mieszkańców Powiatu Bialskiego. Dlatego też jest świadczona w Mięście Biała Podlaska z uwagi na możliwość dojazdu i równy dostęp dla mieszkańców wszystkich Gmin Powiatu Bialskiego.

Poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne polega na zebraniu wywiadu od osoby zgłaszającej problem, diagnozie oraz ocenie możliwości zaradczych i wyborze optymalnej drogi postępowania lub podjęcie pracy indywidualnej. W ramach poradnictwa podejmowane są również rozmowy wspierające oraz informacyjno – motywacyjne, edukacyjne itp. W ramach poradnictwa psychologicznego prowadzone są również terapie długoterminowe, których celem jest kompleksowa pomoc. Poradnictwo prawne polega natomiast na informowaniu o prawnych możliwościach działania, wszelkich alternatywach i ich konsekwencjach prawnych dotyczących przestępstw oraz sporządzania pism procesowych w tych sprawach. Podczas spotkań z klientami prowadzona jest też analiza sytuacji klienta i udzielana stosowna porada prawna.

Wykres 3. Mapa dostępnej pomocy w Powiecie Białskim

8. CELE REALIZACJI PROGRAMU

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w na terenie Powiatu Bialskiego.

Cele Programu to:

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Cel pierwszy: **Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej**

Lp.	Działanie	Sposób realizacji	Oczekiwane rezultaty
1.	Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy domowej	Organizacja powiatowych kampanii, festynów dotyczących przemocy domowej i jej zapobieganiu.	<ol style="list-style-type: none">1. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej.2. Wzrost świadomości osób uwikłanych w przemoc oraz możliwości szukania profesjonalnej pomocy.3. Pozyskanie organizacji pozarządowych na rzecz działań związanych z zapobieganiem przemocy domowej.
2.	Rozwój działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy	<ol style="list-style-type: none">1. Uczestnictwo w krajowych i regionalnych kampaniach społecznych propagujących pozytywne postawy w kontaktach interpersonalnych.2. Opracowanie i propagowanie materiałów informacyjnych, ulotek	<ol style="list-style-type: none">1. Spadek liczby rodzin dotkniętych przemocą domową.2. Zwiększenie wiedzy oraz świadomości związanej ze zjawiskiem przemocy domowej.3. Spadek popularności stereotypów powstałych wokół zjawiska przemocy domowej.

		o formach dostępnej pomocy związanej z doznawaniem przemocy domowej. 3. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją.	4. Upowszechnienie wiedzy o instytucjach zajmujących się profesjonalną pomocą osobom uwikłanym w przemoc.
3.	Wspieranie działań społeczności lokalnych na rzecz przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej	Włączanie się w akcje inicjowane przez różne podmioty Powiatu Bialskiego mające na celu przeciwdziałania przemocy domowej.	Zwiększenie ilości lokalnych inicjatyw na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.
4.	Rozwój działań interdyscyplinarnych dotyczących działań na rzecz zapobiegania przemocy domowej	1. Zacieśnianie współpracy pomiędzy instytucjami świadczącymi pomoc rodzinom uwikłanym w przemoc. 2. Wdrażanie standardów i procedur postępowania wobec osób doznających przemocy domowej i stosujących przemoc. 3. Współpraca z wojewódzkim koordynatorem ds. realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej.	1. Standaryzacja działań i procedur oraz podniesienie świadczonej pomocy przez podmioty realizujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. 2. Stworzenie płaszczyzny do wymiany praktyk pomiędzy podmiotami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel drugi: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domową.

Lp.	Działanie	Sposób realizacji	Oczekiwane rezultaty
1.	Monitorowanie skali zjawiska przemocy w domowej	1. Gromadzenie, systematyzowanie i opracowanie szczegółowych danych dotyczących zjawiska przemocy w Powiecie Bialskim.	Wzrost skuteczności i celowości podejmowanych działań zorientowanych na pomoc osobom uwikłanym w przemoc domową.
2.	Zapewnienie specjalistycznej pomocy osobom doznającym przemocy i ich rodzinom	1. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej dostępu do pomocy o charakterze: - udzielania natychmiastowego wsparcia psychologicznego, prawnego, - konsultacji, terapii, świadczeń psychoedukacyjnych w	1. Spadek liczby rodzin dotkniętych przemocą domową. 2. Zwiększenie liczby dostępnej na terenie Powiatu Bialskiego liczby specjalistycznej pomocy.

		zakresie przemocy, - udzielania pomocy dot. trudności wychowawczych - dostępności do bezpłatnej pomocy prawnej mającej na celu rozwiązanie problemu przemocy z wykorzystaniem instrumentów prawnych, 2. Pomoc zdalna tj. telefoniczna, e-mailowa, listowna. 3. Zapewnienie schronienia w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej dzieciom krzywdzonym w wyniku przemocy domowej – zabezpieczanie miejsc interwencyjnych dla dzieci zagrożonych przemocą.	
3.	Podnoszenie kwalifikacji różnorodnych grup zawodowych realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	1. Organizacja konferencji, spotkań merytorycznych na temat przemocy domowej. 2. Upowszechnianie dostępnych materiałów dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej. 3. Badanie potrzeb szkoleniowych w grupie pracowników instytucji zajmujących się zjawiskiem przemocy domowej. 4. Umożliwienie pracownikom udziału w dostępnej ofercie szkoleniowej z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	1. Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagającym osobom, które doznają przemocy lub ją stosują. 2. Interdyscyplinarność działań różnych służb udzielających wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel trzeci: **Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.**

Lp.	Działanie	Sposób realizacji	Oczekiwane rezultaty
1.	Rozwój działań skierowanych do osób stosujących przemoc	1. Realizowanie programów psychoedukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową. 2. Realizowanie powiatowego programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową. 3. Monitoring skuteczności programów	1. Zwiększenie różnorodności i liczby działań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową. 2. Zwiększenie widocznej korelacji między ilością zakładanych NK, a liczbą osób stosujących przemoc,

		psychoedukacyjnych i korekcyjno – edukacyjnych.	które aktywnie korzystają z pomocy. 3. Spadek liczby rodzin, w których interwencje muszą być podejmowane wielokrotnie.
2.	Wspieranie inicjatyw zwiększających udział osób stosujących przemoc w programach oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych	1. Przekazywanie informacji z wykonywanych działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową do sądów , prokuratury, zespołów kuratorskich, ośrodków pomocy społecznej i zespołów interdyscyplinarnych. 2.Kolportaż materiałów informacyjnych o możliwości skorzystania z działań edukacyjnych dla osób stosujących przemoc. 3. Podejmowanie działań interdyscyplinarnych wobec osób stosujących przemoc domową.	1.Zamiana postaw osób stosujących przemoc. 2.Większy udział osób stosujących przemoc w programach edukacyjno – korekcyjnych.

9. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, w tym realizacji celów wskazanych w Programie, określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

1. Profilaktyka i edukacja społeczna:
Obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową.
2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej:
Obszar kierowany do osób doznających przemocy domowej (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami lub osób niesamodzielnych)
3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową:
Obszar kierowany do osób stosujących, instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej:

Obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

10. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Program będzie finansowany z budżetu Powiatu w ramach środków przyznanych dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białej Podlaskiej, ze środków otrzymanych z budżetu Wojewody Lubelskiego i przy wsparciu środków uzyskanych z Unii Europejskiej.

11. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030 będzie realizowany na terenie Powiatu Bialskiego. Wdrażanie programu rozpocznie się od 2026 roku i będzie kontynuowane do 2030 roku. Zadania zaplanowane do realizacji w ramach programu będą wdrażane w formie ciągłej przy współpracy podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy.

12. BENEFICJENCI PROGRAMU

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego programu mają służyć poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy jak i ochronie rodzin zagrożonych przemocą. Program kierowany jest zatem do rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy, a także do osób doznających przemocy domowej w tym: dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób z niepełnosprawnością oraz osób stosujących przemoc domową i świadków przemocy domowej.

13. WSKAŹNIKI, MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Program będzie podlegał ewaluacji w oparciu o dane zebrane podczas monitoringu. Odpowiedzialny za całościowe monitorowanie programu będzie koordynator.

Ewaluacja projektu powinna dostarczyć odpowiedzi, jaka jest trafność, skuteczność, użyteczność i efektywność programu. Powinna określić, czy cele projektu są odpowiednie do ewoluujących potrzeb, a także w jakim stopniu oddziaływanie projektu przyczyniło się do

osiągnięcia celu priorytetów i czy odpowiada potrzebom odbiorców programu oraz w jakim zakresie można oczekiwać, że pozytywne zmiany będą trwać po zakończeniu projektu.

I. Wskaźniki ogólne

Ilość i jakość prowadzonych na terenie Powiatu Bialskiego działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, dzięki sporządzanym co roku raportom. Informacje będą umieszczane w bazie danych sporządzonej i aktualizowanej przez wyznaczoną osobę na stronie internetowej.

II. Wskaźniki szczegółowe

- 1) Liczba osób korzystających z bezpłatnego poradnictwa prawnego i psychologicznego Punktu Interwencji Kryzysowej,
- 2) Liczba pracowników przeszkolonych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,
- 3) Ilość przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania przemocy oraz pozytywnego wizerunku rodziny,
- 4) Ilość rozpowszechnionych na terenie Powiatu Bialskiego ulotek, broszur profilaktyczno-informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy domowej,
- 5) Ilość odnotowanych interwencji w terenie z tytułu przemocy domowej,
- 6) Liczba edycji programu korekcyjno-edukacyjnego oraz osób objętych w/w programem,
- 7) Liczba osób stosujących przemoc domową, którzy ukończyli program korekcyjno-edukacyjny.